

ЙДЕ ЗИМОВА СЕСІЯ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

З А Л І К О В А Б І Б Л І О Т Е К А

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ XXXIV

№ 1 (912)

10 СІЧНЯ

1968 р.

Ціна 2 коп

ЗАЛІКОВА БІБЛІОТЕКА

КАДРИ

РЕТЕЛЬНО ГОТУЙСЯ, ДРУЖЕ,

ДО КОЖНОГО ЕКЗАМЕНУ!

ХАЙ РЯСНІЄ ТВОЯ

ЗАЛІКОВА КНИЖКА

ВІДМІННИМИ ТА ДОБРИМИ

ОЦІНКАМИ!

НАПРУЖЕНА ПОРА

НАПРУЖЕНА зараз пора у студентів. Доводиться особливо багато працювати, щоб успішно скласти заліки та іспити.

Організовано розпочали сесію фізики та математики. Хоча позаду ще дуже мало—всього один-два заліки, але те, що вони складені якнайкраще, в крайньому разі на тих курсах, про які йтиме мова, дає підстави сказати, що друга половина славного 1967 року пройшла в сумлінній праці.

Першими у фізиків звітували четверто- і п'ятокурсники. Всі студенти склали залік з спецкурсів.

На четвертому курсі студенти груп напівпровідників і теорії фізики склали спецкурс «Підвищений молекулярний практикум» викладачам Г. Люхову та В. Глухову, а в групі теплофізиків доцент С. Асланов всім зарахував спецкурс «Основи газової динаміки».

Доцент С. Асланов приймав залік і з спецкурсу «Теорія горіння і детонації» у п'ятикурсників. Тут теж у відомості проти прізвищ всіх студентів написано «зараховано».

Четвертокурсники - математики склали залік з курсу «Методів математичної фізики», який їм читав старший викладач В. Гавдзинський.

НА ПОРОЗІ— ІСПИТИ!

ВІДШУМІЛА сяючими вітами новоріччя на ялинка, і студентська молодь знову повернулася до підручників. У студентів роботи багато — останні дні залікової сесії.

А на порозі — іспити — найвідповідальніша пора в житті майбутнього спеціаліста. Треба відновити в пам'яті те, з чим знайомились, чим займалися протягом семестру, а то й цілого року, іншими словами — пожати посіяне.

Добре почувають себе ті, хто підготував ниву для посіву, хто систематично і наполегливо працював попередні місяці. Вони з впевненістю складають залік за заліком, готуючись до серйознішого випробування — екзаменів. Таких більшість на наших факультетах, і нам залишається хіба побажати їм, за старим студентським звичаєм, ні пуху, ні пера в зимову сесію.

А вона вже владно входить в свої права. Сьогодні поки що в фізиків та філологів, а через день-два постукає в двері біологів, математиків і питає, чим зустрічають її студенти.

Зараз дружно, без заборгованості і «хвостів» залік за заліком залишають позаду історики, філологи та хіміки. Гірша картина в географів, де другокурсниця Безпалова та студентка третього курсу Килимник не допущені до складання заліків через борги з минулої сесії. Погані справи і у вечірників геолого-географічного факультету, вони теж залишили 9 чоловік за порогом залікової сесії.

Личковська, Рибалко, Миколаєва — це представники механіко-математичного факультету, яким не вистачало часу між двома сесіями надолужити прогаяне, ліквідувати заборгованість. Більше десятка неординарних студентів є на факультеті іноземних мов. Серед них Болгар, Нікітіна та Полтавченко. Поодинокі боржники є на інших факультетах. В чому ж тут справа? Де криється причина такого стану? Чи не в тому, що декана-

ти не встановлюють суворих термінів ліквідації заборгованості, не контролюють, як йде ця робота. Ми певні, якби були встановлені більш тверді строки, викладачі слідували б за їх виконанням, не спостерігалось б такої непривабливої картини.

Незважаючи на окремі недоліки літньої сесії, все ж її результати в цілому були набагато кращими, ніж в зимову сесію минулого року. Це й закономірно, адже ми пройшли через сесію ювілейного року, і кожен намагався внести свій вклад в подарунок Вітчизні. Проте не слід забувати, що на-

досягнутому не зупиняються. Результати сесії повинні бути високими. За це треба боротись спільними зусиллями.

Задовго до сесії зі всіма подробицями були продумані розклади екзаменів на факультетах. Зараз слід суворо дотримуватись цього розкладу і пам'ятати, що незначне перенесення будь-якого екзамену приведе до порушення ритму роботи, а значить до погіршення загальних результатів сесії.

По університету виданий спеціальний наказ, згідно якого упорядковується розклад роботи студентської бібліотеки та її філіалів, Ленінських кімнат при гуртожитках і кафедральних бібліотек. Їх робочий день у зв'язку з сесією значно збільшується. Співробітники згаданих установ з повною відповідальністю повинні поставитись до своїх обов'язків і всемірно сприяти покращенню умов для підготовки студентів до іспитів.

Отже нема ніяких перешкод на шляху до плідної самостійної роботи молоді нашого вузу. І хочеться сподіватися, що студенти гідно справляться з завданнями зимової сесії.

За книжку, друзі, складайте сесію обов'язково краще, ніж була складена попередня. Добрих вам успіхів в цьому!

НЕПОГАНІЙ СТАРТ

У СТУДЕНТІВ історичного факультету йде до фінішу залікова сесія. Складено майже всі заліки і розпочалися іспити.

Непогано стартували першокурсники. Майже всі студенти з заліками розрахувались. Не відстають від них і другокурсники. Добрі справи на третьому курсі.

Для четвертокурсників ця сесія дещо різниться від попередніх. Вони щойно повернулись з педагогічної практики, яка теж пройшла успішно. З 39 чоловік дев'ятнадцять мають відмінні оцінки, тринадцять — «добре» і тільки сім осіб одержало «задовільно».

Зараз на четвертому курсі йдуть іспити. Перша група вже склала екзамен з «Основ держави і права». Результати відраділи — тільки одна задовільна оцінка, тринадцять — «відмінно» і дванадцять — «добре».

Відмінними відповідями порадували студенти Г. Баженова, М. Каміш, В. Шеремет, В. Бахчеван, Т. Петряєва, М. Куниєвський, О. Гіль та інші.

Непогано розпочали сесію студенти-історики в новому році.

УЧИТЕЛЬ.

ЯКИМ ВІН ПОВИНЕН БУТИ?

ВАША ДУМКА, ТОВАРИШІ?

Н ЕЩОДАВНО на спільному засіданні методичної і педагогічної Рад нашого університету обговорювалось питання про роль методик в підготовці учителя в університеті. Сказано було чимало правильного та інтересного. Нам же здається, що деякі аспекти цього питання повинні стати предметом широкого обговорення не тільки викладачів нашого вузу, але й студентства.

Перш за все слід ясно визначити, що таке методика. З нашої точки зору, — це теорія навчання даному предмету — предметна дидактика. Методика вже давно перестала бути зводом рецептів і правил, прийомів і форм викладання певного матеріалу. Предметна методика не обмежується вивченням одного процесу викладання, але розкриває, як і дидактика, роботу вчителя і учбову діяльність школяра. Вона виявляє психологічні і логічні особливості пізнання основних, доступних певному віку фактів, понять і законів даної дисципліни.

Спираючись на керівні вказівки партії і уряду, критично вивчаючи досвід радянської і дореволюційної школи, методика весь час розвивається як педагогічна наука. Так, в світлі останньої Постанови ЦК КПРС і Радянського уряду про загальноосвітні школи і виходячи з практики школи останнього п'ятиріччя, перед методикою викладання, наприклад, літератури, стоїть завдання вивчити в єдності і взаємозв'язку процес навчання і поступового літературного розвитку учнів протягом всього їх перебування в школі з врахуванням впливу тих факторів, які з школою не зв'язані.

Ці завдання вимагають від нас, викладачів, не тільки глибоко вивчати практику школи, але й широко і критично висвітлювати її в своїх лекціях, залучати студентів до навчання і узагальнення досвіду передових педагогів, до послідовної роботи з ряду теоретичних проблем методики. Тільки поєднання зусиль досвідчених наукових працівників і молоді може дати бажані наслідки: сформувати висококваліфікованого спеціаліста і вирішити деякі теоретичні питання.

Ось чому не можна погодитись з тенденцією, що накреслилась на деяких факультетах, коли методика розглядається як допоміжна

дисципліна, чи коли переводять її в «розряд» практичних, скорочуючи при цьому строки педагогічної практики. З нашої точки зору необхідно проводити лабораторні і практичні заняття з методики з заліком та іспитом наприкінці курсу. Треба і більш відповідально підходити до організації педагогічної практики студентів.

Друге питання. Кого ми готуємо? Бозсумнівно, випускник університету повинен бути людиною широкої ерудиції, спеціалістом високої кваліфікації. Тому, думається нам, на кожному факультеті повинен бути чітко сформульований і доведений до відома студентів профіль їх майбутньої діяльності.

Звичайно, це не виключає того, що випускники, скажімо, філологічного факультету, можуть бути не тільки вчителями, але й працівниками радіо і телебачення, редакцій газет і видавництва, бібліотек і музеїв і т. д. Ім в цьому в значній мірі допоможуть не тільки знання з профільюючих дисциплін, але й ті спецкурси, які вони слухають, і спецсемінари, в яких вони навчаються.

Але у відповідності з профілем факультету, ми готуємо вчителів. І, на жаль, доводиться визнавати, що далеко не всі випускники посправжньому підготовлені до роботи викладача. Бути вчителем літератури і мови набагато складніше і відповідальніше всякої іншої роботи. Одних знань предмета тут мало.

Наші радянські вчителі висунути історією на найпереводіші позиції боротьби за комунізм — їм доручено виховання молодого покоління. У вихованні треба бути дуже чесним і талановитим.

На нашому факультеті, слід сказати, ще недостатньо пробуджується талант вчителя у тих, хто вступив на цю стезю. Не слід забувати, що талант вчителя і вихователя виявляється і формується. Звичайно, це не тільки справа кафедр педагогіки і психології, але й, безумовно, всіх профільюючих кафедр.

Ми зупинились лише на двох аспектах великої проблеми. І, думається, що вони, як і інші, повинні стати предметом обговорення професорсько-викладацького і студентського колективу нашого університету.

Доцент Ф. ГОЛЬДІН.

ЗАЛІКИ МАЙЖЕ ПОЗАДУ

Т РИВАЄ залікова сесія у студентів денного навчання геолого-географічного факультету. Вже на всіх курсах позаду один-два заліки. Перший і другий курс почали сесію з складання іноземної мови. Результати непогані. Треті курси геологів і географів склали два заліки — з іноземної мови і з курсу — пошуки і розвідка родовищ корисних копалин. Четвертокурсники успішно склали естетику. П'ятикурсники майже всі заліки склали і зараз вони заклопотані тим, щоб добре скласти екзаменаційну сесію.

Б ІОЛОГИ — студенти денного навчання складатимуть сесію дещо пізніше. Вони ще слухають лекції і готуються до перших заліків. Зате студенти вечірнього навчання вже закінчують залікову сесію.

Результати біологів-вечірників непогані. Майже стопроцентна успішність у першокурсників. Другокурсники кількісний аналіз і зоологію хребетних теж склали непогано. Хорошо йдуть справи і на третьому курсі. Вже позаду заліки з іноземної мови, зоології хребетних, варіаційної статистики і ембріології.

А четвертокурсники всі склали заліки з екології і цитології. Студенти п'ятого курсу склали великий практикум, методики викладання хімії та біології та спецкурс.

Випускники зараз готуються до першого іспиту.

С ЕСІЯ крокує по всіх факультетах, по всіх аудиторіях нашого університету. Її вимогам, її законам підкорені зараз всі наші студенти — і ті, хто вчиться на денному відділенні, і вечірники, і — заочники.

НА ЗНІМКАХ (зліва направо): студент третього курсу механіко-математичного факультету І. КОВАЛЬ складає залік з теоретичної механіки викладачеві В. КРАВЧЕНКОВІ. На знімку праворуч — завідуючий кафедрою політичної економії доцент О. ЛОБУНЕЦЬ приймає екзамен у студента п'ятого курсу філологічного факультету В. ЖАРИКОВА.

УСПІШНИЙ ЗАХИСТ

Ю ВІЛЕЙНИЙ рік доцент кафедри української літератури нашого університету І. М. Дузь успішно закінчив захист докторської дисертації на тему: «Остан Вишня і розвиток української радянської сатири та гумору».

Захист відбувся на засіданні вченої ради філологічного факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка. Офіційні опоненти — доктори філологічних наук С. А. Крижанівський, Б. С. Буряк, О. В. Килимник та неофіційні опоненти — професори П. П. Плющ, О. К. Бабишкін, А. О. Ішук та кандидати філологічних наук Б. М. Мінчин, Д. Я. Шлапак дали високу оцінку науковому дослідженню вченого.

За результатами таємного голосування Івану Михайловичу Дузю одностайно присвоєно вчений ступінь доктора філологічних наук. Велика рада Київського університету затвердила це рішення.

Товариші, колеги гаряче поздоровили І. М. Дузя і побажали йому нових творчих успіхів.

ВИЌЗНИЙ СЕМІНАР

В ЗАЛІ засідань міської Ради депутатів трудящих нещодавно відбувся виїзний семінар студентів третього курсу історичного факультету на тему: «Розвиток соціалістичної демократії в період будівництва комунізму».

Кафедра наукового комунізму нагромадила вже значний досвід проведення семінарських занять з студентами на промислових підприємствах, в колгоспах, установах. Безпосередній зв'язок теорії з практикою комуністичного будівництва, наочність сприяють міцному засвоєнню предмета студентами.

І ось на даному засіданні з рефератами по темі виступили студенти Ткаченко, Музика, Жуков, Хорошилова. З інтересом слухали присутні виступ відповідального секретаря міського виконавчого комітету Н. Степанової і депутата міської Ради І. Зелінського.

Ніна Олександрівна Степанова, колишня випускниця нашого вузу, розповіла про структуру і організацію роботи міської Ради, про інтернаціональні зв'язки нашого міста. А Ігор Петрович Зелінський, теж випускник нашого університету, розповів про свою роботу як голови постійної комісії виконкому по комунальному господарству.

На цьому виїзному семінарі були присутніми також аспіранти кафедри наукового комунізму. Його роботою керував доцент Д. С. Бельфор.

М. ФЕЩЕНКО,

аспірант кафедри наукового комунізму.

ВІСТІ З ПЕДПРАКТИКИ

ТВОРЧО І ПЛІДНО

ШКОЛА № 10 Центрального району міста Одеси. Тут добре знають багатьох студентів французького відділення факультету іноземних мов. Саме тут, в школі, проходять вони стажистську практику і як вчителі, і як класні керівники.

Треба сказати, що остання група студентів-стажистів виявилась особливо активною і

сумлінною. В учителів школи з'явилися чудові помічники, заступники, на яких можна було спокійно покластись. Особливо багато зробили студенти для організації позакласних заходів, спрямованих на розширення культурного кругозору учнів.

Так студенти Мардар, Запорожець, Владимірова стали душею прекрасного концерту,

присвяченого святу радянської демократії. А як чудово пройшов ранок для учнів п'ятих класів з інсценівкою казок і віршів С. Я. Маршака. Організатором його була студентка Богомоллова. Вона ж багато потрудилась для того, щоб узагальнити діяльність шкільних «чорвоних слідопитів», які зібрали матеріали про перебування брата В. І. Леніна — Д. І. Ульянова в Одесі.

Надого запам'ятають в школі зустріч з дітьми французького Опору, учасниками

партизанських загонів, які воювали на півночі Франції і які проживають нині в Одесі. З великим інтересом було прослухано доповідь студента Маркова про історію французького Опору.

Сподобались школярам і бесіди, які провели Запорожець, Бойко і Комендатова про творчість крупних російських художників. Бесіди супроводжувались демонструванням репродукцій картин цих художників.

Добре попрацювали студент-

ки Шевченко і Мардар, які спробували з допомогою нових соціально-психологічних методів вивчити спортивні інтереси учнів.

Творчо, плідно потрудились наші студенти в школі № 10. Чимало зробили вони для того, щоб виховна робота серед учнів поживилась, щоб кожен захід проходив організовано, інтересно, невимушено і залишив глибокий слід в пам'яті школярів.

Доцент Л. БЕЛЕНЬКА.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ БЕЗТУРБОТНОСТІ—БІЙ!

Ось і закінчилась в нашому університеті велика робота: проведено обмін комсомольських документів. Кожному члену ВЛКСМ була вручена новенька червона книжечка з силуетом Ілліча.

Комітет комсомолу підбив підсумки обміну документів, звітував перед райкомом ЛКСМУ і в той же день провів трьохгодинне засідання. Порядок денний? — Розгляд персональних справ.

Перед членами комітету Олександра Горб — студентка першого курсу геолого-географічного факультету.

— Як ви загубили квиток?
— Не знаю. Берегла його за портретом (!?). І ось пропав.

А студентка другого курсу хімічного факультету Тамара Риженко залишила, як вона твердить, комсомольський квиток в книжці, яку здала в бібліотеку.

Ничим, як безтурботністю, пригупленням почуття комсомольського обов'язку можна пояснити ось таке ставлення до комсомольського квитка.

На цьому ж засіданні комітету ми стикнулись і з іншим проявом безтурботності.

Студент першого курсу фізичного факультету Микола Баранов не гувив комсомольського квитка. Він просто не поспішав обміняти документ старого зразка на новий. Тому то вже четвертий місяць не платить членських внесків. У відповідності з вимогами статуту ВЛКСМ Баранов механічно вибув з комсомолу. Але питання про нього розглядається на комітеті.

— Які ви, Баранов, маєте доручення?
— Не маю.

Задається питання комсоргу курсу, на якому вчиться Баранов:
— Як ви думаєте, Левератос, чи корисний Баранов комсомолу?
— Корисний. Йому треба дати доручення...

Ось так. Вчиться комсомолец на курсі. І нікому до нього не було діла до того часу, поки не виникла персональна справа. І тільки на засіданні комітету комсомолу приходить в голову думка: треба дати доручення комсомольцеві.

Виявив безтурботність і студент першого курсу геолого-географічного факультету Л. Щербина. Чотири місяці не знаходив він часу, щоб стати на комсомольський облік, хоча комсорг йому неодноразово нагадував про це.

Комітет комсомолу уважно, ретельно розібрався в персональних справах цих та деяких інших комсомольців. Багатьом з них оголошено стягнення. А до Л. Щербини довелось застосувати найсуворішу кару. Ми виключили його з комсомолу.

З безтурботністю, з нехтуванням обов'язками члена ВЛКСМ не можна миритися. Цим потворним явищам треба давати бій, закликаючи до порядку, виховуючи порушників комсомольської дисципліни. І робити це, перш за все, повинні комсорги, активісти факультетів.

М. ГОЛОВАТИЙ,
завідуючий відділом
комсомольського життя газети
«За наукові кадри».

ПАМ'ЯТІ Ф. Й. СТРАУТМАНА

Наш університет поніс важку втрату: 22 грудня в Києві в розквіті сил раптово помер професор кафедри зоології хребетних, член КПРС з 1951 року Федір Йоганович Страутман.

Ф. Й. Страутман народився в 1912 році в м. Челябінську, в сім'ї електротехніка; вчився на біологічному факультеті Томського університету, який закінчив в 1936 році з відзнакою і був залишений в аспірантурі при кафедрі зоології хребетних.

З 1942 р. Федір Йоганович — в лавах Радянської Армії. Після демобілізації він завідує кафедрою зоології Львівського університету, де розвив кипучу діяльність в галузі вивчення фауни радянських Карпат. В 1953 році він успішно захистив в Московському університеті докторську дисертацію.

В 1964 році його було обрано на посаду професора кафедри зоології хребетних в Одеському університеті.

Наукова спадщина покійного складає 75 друкованих праць. Федір Йоганович вів велику громадську роботу, неодноразово обирався членом партійного бюро і секретарем партійно-

го бюро факультету. В 1961 році його було нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

Пам'ять про Федора Йогановича Страутмана — вірного

сина Комуністичної партії, вченого, прекрасного товариша і чудову людину — завжди житиме в наших серцях.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.

ВІДБУЛАСЬ зустріч вчених-істориків з ветеранами громадянської війни.

Декан історичного факультету З. В. Першина розповіла про майбутню роботу кафедр факультету по складанню історії громадянської війни на півдні України, підготовку до перевидання нарисів «З історії Одеської парторганізації», про велику роботу до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

Доктор історичних наук С. К. Мельник говорив про роль одеських більшовиків в організації перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції на півдні України, про збірник коротких біо-

ЗУСТРІЧ З ВЕТЕРАНАМИ

графій активних учасників боротьби за Жовтень «Ветерани революції», що готується до друку.

Професор кафедри історії КПРС політехнічного інституту В. Г. Коновалов ознайомив ветеранів зі змістом нової книги, яку він закінчує. Перша її частина висвітлює діяльність Румчереду (Ради депутатів Румунського флоту і Одеської області). Друга — присвячена діяльності Одеського обласного КП(б)У в період 1918—1919 рр.

З великою увагою була розгля-

нута схема розміщення підпільних райкомів партії, ревкомів і загонів червоних партизан Одещини в січні 1919 року. Це одна з сторінок підготовленої до друку книги В. А. Загоруйка — автора серії статей про балтських партизанів, якими командував І. К. Дьячшин.

Доктор історичних наук М. Ю. Раковський відзначив, що ще недостатньо показано участь в боротьбі за встановлення Радянської влади на Україні трудящих зарубіжних країн.

На зустрічі виступили ветерани

комуністичного підпілля, учасники партизанського руху Б. В. Гумперт — колишній голова Морського райкому КП(б)У в період англо-французької окупації міста і активний учасник партійного підпілля в період денікінщини, В. К. Дубецький — один з організаторів партизанського руху в Ананьївському повіті, активні учасники громадянської війни М. С. Кулик, Л. В. Зорін, Н. Д. Голубенко, Ф. К. Волошин, К. А. Орловський.

Ветерани революції висловили побажання частіше проводити такі зустрічі, де б конкретно обговорювались твори історико-революційної літератури, що видаються в нашому місті.

ІНСТИТУТ—

Нещодавно в Москві закінчив роботу пленум ЦК ВЛКСМ. На його порядку денному стояло два питання: про роботу комсомольських організацій вузів по комуністичному вихованню студентства та про участь радянської молоді в IX Всесвітньому фестивалі молоді і студентів.

На пленум було запрошено секретарів ЦК комсомолу союзних республік, обкомів, крайкомів комсомолу, помічників по комсомольській роботі політуправлінь Радянської Армії і Військово-Морського Флоту, завідуючих відділами студентської молоді, студентський актив.

У роботі пленуму взяли участь відповідальні працівники ЦК КПРС, міністерств і відомств, ВЦРПС.

* * *

З доповіддю по першому питан-

ню виступив перший секретар ЦК ВЛКСМ С. П. Павлов.

Вузівський комсомол — активний загін ВЛКСМ, сказав доповідач. Загальне число студентів у нашій країні на кінець п'ятирічки досягне п'яти мільйонів чоловік.

СТУДЕНТ—

Завдання комсомольських організацій вузів — уже з перших днів прищеплювати студентам почуття відповідальності за оволодіння обраною спеціальністю.

Доповідач відзначив велике поширення різних форм студентської творчості: організація конструкторських і технологічних бюро, бюро економічного аналізу, науко-

вих конференцій, експедицій.

Нинішнє покоління студентства — це у величезній більшості молоді люди народження 1945 і подальших років. Період становлення їх соціальної зрілості збігається з періодом бурхливого піднесення нашої економіки, культури і добробуту трудящих.

Наших студентів відзначає, насамперед, велика сприйнятливості нового, могутній заряд енергії, прагнення до активно-соціальних

дій.

Доповідач підкреслив далі величезне значення для марксистсько-ленінської освіти і виховання студентів Постанови ЦК КПРС про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві.

За 50 років Жовтня радянська вища школа пройшла великий і

славний шлях від перших робфаків до найбільших вузів із складною і всебічною підготовкою молодих спеціалістів. І завжди комсомол був активним помічником партії в розвитку вищої освіти.

Боротьба за глибокі знання, за комуністичне виховання студентства — справа величезної політичної і державної ваги, сказав наприкінці доповідач. Сьогоднішні студенти — це завтрашня інтелігенція, яка має розвивати наше народне господарство, науку і культуру. Це люди, які понесуть в майбутнє своє розуміння громадянського обов'язку, працьовитості, певний спосіб буття і мислення.

Недавно радянський народ відзначив найвидатнішу подію — 50-річчя Великого Жовтня. Ми стоїмо напередодні другої знаменної дати — 100-річчя від дня народження Володимира Ілліча Леніна. Ці історичні події мають

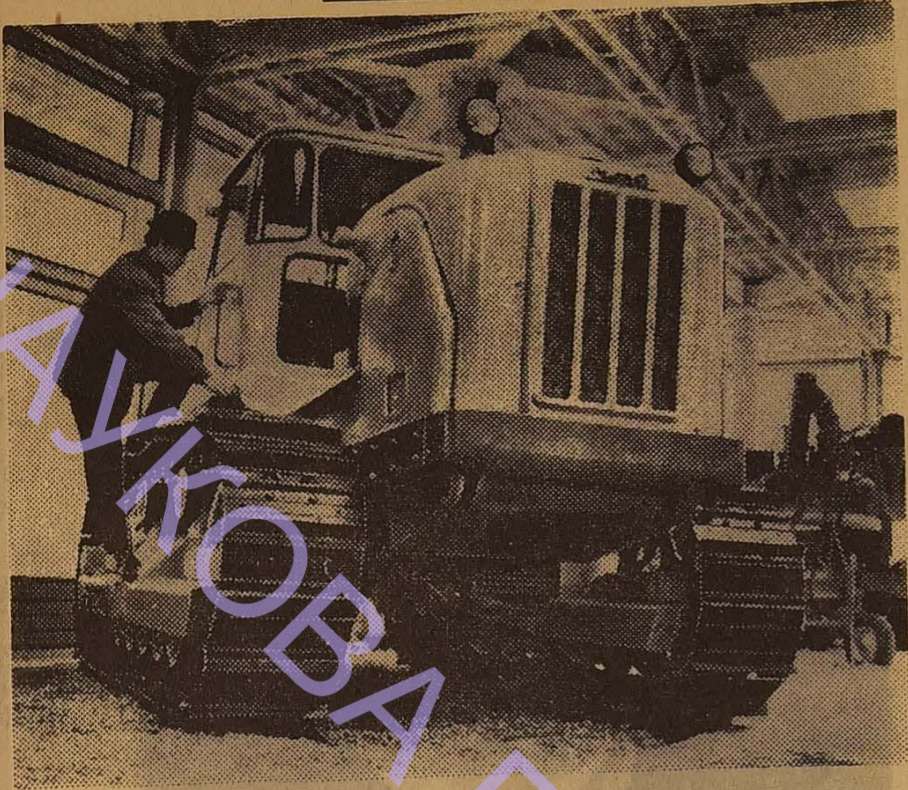
визначальне значення для всього життя нинішнього покоління радянської молоді. Всі ці 50 років ленінська партія, наш народ ціною великих зусиль і героїчних дерзаних створювали умови для того, щоб кожний молодий громадянин Країни Рад мав безмежну можливість оволодіти всіма скарбами науки і культури, нагромадженими людством. Відповідаючи на це підняття ленінської партії, комсомол і радянська молодь, наше студентство кажуть своїй партії, радянському народові, що вони гідно продовжать справу батьків, до кінця присвятять себе служінню ідеям революції, справі комунізму.

* * *

Жвавий обмін думками в дебатах на доповідь показав актуальність поставленої на обговорення учасників пленуму проблеми.

КОМСОМОЛ

**ЗАПИТУЙТЕ—
ВІДПОВІМО**

НОВІ КНИГИ

Фонди Наукової бібліотеки нашого університету поповнили новими книгами. Про деякі з них ми і розповімо.

Для викладачів історії КПРС цікавими будуть книги М. А. ВАРШАВЧИКА «ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЯ ИСТОРИИ КПСС», І. І. ПРОНІНА І М. І. СТЕПІЧЕВА «ЛЕНИНСКІЕ НОРМЫ ПАРТИЙНОЙ ЖИЗНИ» та «ВОПРОСЫ ИСТОРИИ КПСС И МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКОЙ ФИЛОСОФИИ».

Для тих, хто вивчає питання наукового комунізму, надійшли книги Б. В. АХЛІБІНІНСЬКОГО та Н. І. ХРАЛЕНКА «АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТЕОРИИ НАУЧНОГО КОМУНИЗМА» та С. СОСКИНА «О ПРЕОДОЛЕНИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ И КУЛЬТУРНО-БЫТОВЫХ РАЗЛИЧИЙ МЕЖДУ ГОРОДОМ И ДЕРЕВНЕЙ В ПЕРИОД СТРОИТЕЛЬСТВА КОМУНИЗМА».

Питання економіки союзних республік висвітлені в збірнику статей «ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ ТРУДЯЩИХ УКРАЇНИ ЗА 50 РОКІВ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ» і статистичному збірнику «СЕВЕРНА ОСЕТИЯ ЗА ГОДИ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ».

Політекономічні довідники «ЭСТАФЕТА ВЕЛИКИХ ПОБЕД» і «МЫ И ПЛАНЕТА» подають лаконічними і виразними даними важливі відомості про комуністичне будівництво в СРСР.

Питанням міжнародної політики присвячена книга А. З. МАНФРЕДА «ТРАДИЦИИ ДРУЖБЫ И СОТРУДНИЧЕСТВА. ИЗ ИСТОРИИ РУССКО-ФРАНЦУЗСКИХ И СОВЕТСКО-ФРАНЦУЗСКИХ СВЯЗЕЙ» і збірник «СТРАНЫ ЛАТИНСКОЙ АМЕРИКИ В СОВРЕМЕННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЯХ». Вийшов також другий том «ИСТОРИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ И ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ СССР», в якому відображені події 1939—1945 рр.

Є. САВЕЛЬЕВА.

Цей гусеничний трактор Т-130 успішно витримав державні випробування. Працівники Челябінського тракторного заводу приступають до серійного випуску цієї машини. Значно перевищуючи потужністю трактори Т-100 різних модифікацій, він по вазі майже дорівнює своїм попередникам.

Трактор обладнаний двигуном потужністю 140 кінських сил. Від двигуна трактора через вал відбору потужності працюють різні причепи і навісні знаряддя.

Нова машина має високу прохідність і маневреність. З додатковим пристроєм вона може рухатись і по льоду.

Важить трактор Т-130 приблизно 12 тонн.

ОРБИТА

СОН І СНОВИДІННЯ

ОСТАННІМИ роками спостерігається підвищений інтерес до складних явищ психічного життя людини. Їх намагаються інтерпретувати в світлі великих успіхів технічного прогресу. На жаль, це іноді призводить до некритичного запозичення з буржуазної преси рекламних повідомлень про телепатію, ікс-мозок і т. д., в яких більше фантазії, ніж науково установлених фактів. В той же час залишаються поза увагою спостереження, які позбавлені сенсації, але часто бувають інтересними з теоретичного і практичного боку.

Мова, зокрема, йде про нові дослідження сну і сновидінь. Проблеми, зв'язані з цими явищами, привертають увагу людської думки протягом віків.

Не так давно і радянські, і зарубіжні вчені звернули увагу на те, що протягом ночі у людини спостерігаються окремі періоди не особливо глибокого сну — щось середнє між неспанням і сном. Такі періоди характеризуються рухом очей, які дещо розкриті і утворюють вузьку щілину, великою кількістю сновидінь, що свідчать про відому активність вищих відділів головного мозку — кори великих півкуль і т. д. Такі періоди протягом ночі повторюються де-

В газетах та й в деяких наукових журналах я читала повідомлення про нові дослідження, зв'язані зі сном і сновидіннями. Чи не можна розповісти про ці дослідження?

Студентка Т. ЧЕРНІКОВА.

кілька разів і складають близько тридцяти процентів загальної тривалості сну.

Такий своєрідний стан, що спостерігається в умовах нормального сну, відомий в науковій літературі під різними назвами. Часто його називають парадоксальним (несправжнім) сном, іноді поєднують і т. д.

В чому біологічне значення такого явища?

З цього приводу висловлено різні думки. Найбільш розповсюджена з них полягає в тому, що в умовах парадоксального сну посилюється біологічний обмін, що забезпечує виведення із організму деяких речовин, лишок яких приносить певну шкоду. Ось чому такий сон має життєво важливе значення. І якщо організм в експериментальних умовах позбавити парадоксального сну, то порушується його життєздатність, розладнюються важливі вісцеральні процеси.

Значить, сновидіння, які харак-

теризують парадоксальний сон, теж дуже важливі. Таку думку висловлюють деякі вчені в США. Однак, її не можна визначити правильною. Парадоксальний сон може спостерігатися і без сновидінь, наприклад, у новонароджених дітей. Про це свідчить цілий ряд спостережень.

Сновидіння, що є результатом певної збудженості деяких мозкових структур, свідчать про важливу функціональну готовність їх. Така готовність служить передумовою вісцеральних змін, необхідних для нормальної життєвої діяльності організму.

У тих випадках, коли протягом ночі відсутні сновидіння (частіше це тільки здається, бо сновидіння погано зберігаються в пам'яті), слід передбачати відсутність в певні моменти сну тої мозкової активності, без якої нормальна діяльність організму не буває можливою. Життєве значення мають не сновидіння, а відома активність мозкових структур, продуктом якої є і сновидіння.

Нові дані про сон і сновидіння, які дещо збагачують психологію і фізіологію вищої нервової діяльності, підтверджують в певній мірі і точку зору І. П. Павлова, який розглядає сон як розлите гальмування великих півкуль головного мозку, що характеризується різною глибиною, а значить, і різною активністю вісцеральних процесів в організмі.

Наведені дані про парадоксальний сон мають і практичний інтерес. Вони проливають світло на деякі захворювання нервової системи і психіки, що полягають в різного роду порушеннях парадоксального сну.

Професор Д. ЕЛЬКІН.

ДЕВАЛЬВАЦІЯ І ЕСКАЛАЦІЯ

ОСТАННІМ часом на сторінках нашої преси часто зустрічаються слова ДЕВАЛЬВАЦІЯ і ЕСКАЛАЦІЯ. До того ж зустрічаються вони іноді в одній і тій же статті і в органічному смислового зв'язку. Як же це сталося?

Студент О. ГОНТАР.

Нижче ми відповідаємо на це питання.

Слово девальвація з'явилося у французькій мові десь у XVIII столітті.

У французькій мові слово девальвація утворилося від основи дієслова валео — «коштує, цінують, маю вартість» — з допомогою префікса де, вживаного в значенні «рух униз» та суфікса — ація, із значенням назви процесу. Первісне значення слова девальвація було таке: «знецінення грошової одиниці, зменшення її вартості у зв'язку із зменшенням у ній золотого вмісту».

Наприкінці минулого року зазнав знецінення англійський фунт стерлінгів, який тепер іронічно стали називати мініфунт. Знецінення фунта стерлінгів потягло за собою знецінення, девальвацію, грошових одиниць і в багатьох інших капіталістичних країнах.

Девальвація грошей в капіталістичних країнах органічно зв'язана з імпералістичною політикою цих країн, зокрема, з ескалацією брудної війни у В'єтнамі. Саме цим і пояснюється те, що слова девальвація і ескалація так часто в нашій пресі одночасно вживаються й органічно пов'язуються одне з одним.

А де узалося слово ескалація?

У латинській мові було слово скаля — «сходи», «драбина». У середні віки у французькій мові від цього латинського слова утворилось нове слово — ескалада, вживаному в значенні «взяття фортеці з допомогою драбин, по сходах яких воїни перелазили стіни її».

На початку XX століття у тій же французькій мові від слова скаля утворилось і слово ескалатор — «транспортно-піднімальний

СЛОВО

ПРО СЛОВО

конвеєр у вигляді драбини з рухомими сходами для переміщення людей».

У США в англійській мові, якою говорять американці, від слова ескалатор утворилось дієслово «ту ескалет» — підніматися сходами ескалатора. Від основи цього дієслова американські «стратегі», що ведуть агресивну війну у В'єтнамі, в 1965 році і утворили слово ескалація з таким значенням: «поступове, поетапне, драбинчасте нарощування зброї, військ США для розширення війни у В'єтнамі».

Та відомо, що майже кожне слово може вживатись згодом не тільки у своєму первісному, а й у новому значенні. І ось не тільки давнє слово девальвація, а й нове слово ескалація почали в нашій пресі вживатись у новому, загальному значенні. Так, слово девальвація стало вживатись у значенні «знецінення будь-якого і будь-чого», а ескалація — у значенні «поступове, драбинчасте нарощування, розширення будь-яких нега-

тивних явищ, процесів». Так різні за своїм значенням слова вийшли на спільний шлях свого життя.

Доцент
А. Москаленко.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

„МОСКОУ

НЬЮС“

ЩОТИЖНЕВІ газети «МОСКОУ НЬЮС» англійською мовою, «НУВЕЛЬ де МОСКУ» французькою і «НОВЕДАДЕС де МОСКУ» іспанською мовою всебічно висвітлюють життя народів Радянського Союзу.

Газети виходять в двох варіантах: без Додатку і з Додатком (вкладкою).

В 1968 році «МОСКОУ НЬЮС», «НУВЕЛЬ де МОСКУ» (без Додатка) друкуватимуть матеріали для осіб, які вивчають чи удосконалюють знання мови.

Передплатна ціна на цей варіант газети — без Додатку — 3 крб. 12 коп. на рік.

ДОПИТЛИВИХ